

Tietosuojalainsäädännön kokonaisuudistukseen liittyvät muutokset oikeusministeriön hallinnonalan lain- säädäntöön

Asettaminen Oikeusministeriö on tänään päättänyt asettaa säädöshankkeen, jonka tarkoituksena on valmistella ehdotukset tietosuojalain ja muun oikeusministeriön hallinnonalan muiden lakien muuttamiseksi. Lainmuutoksilla on tarkoitus toteuttaa kansallisen tietosuojalainsäädännön kokonaisuudistukseen liittyvät muutokset oikeusministeriön hallinnonalan lakeihin.

Toimikausi 31.3.2025–31.12.2026

Taustaa Pääministeri Orpon hallitusohjelmaan sisältyy useita toimenpiteitä, joiden tavoitteena on tukea digitalisaation hyödyntämistä. Osana näitä toimenpiteitä ”hallitus toteuttaa kansallisen tietosuojalainsäädännön kokonaisuudistuksen. Kokonaisuudistuksen yhteydessä kumotaan tiedon liikkuvuutta, pilvipalveluiden tarkoituksenmukaista käyttöä tai muuten julkisten palveluiden tarkoituksenmukaista järjestämistä haittaavat säädökset ja hyödynnetään tarvittaessa nykyistä laajemmin GDPR:n kansallista liikkumavaraa.”

Tietosuojalainsäädännön kokonaisuudistusta ([OM126:00/2023](#)) ohjaava ja koordinoiva koordinaatio-ryhmä on laatinut esiselvitystyönä väliraportin (<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-400-951-5>), jossa on tunnistettu eri ministeriöiden hallinnonalan lainsäädännöstä sellaiset henkilötietojen käsittelyä koskevat säännökset, jotka vaikuttavat viranomaisten tiedon liikkuvuuteen ja julkisten palveluiden järjestämiseen. Kukin ministeriö arvioi ja toteuttaa tältä osin tarvittavat lainmuutokset oman hallinnonalansa osalta.

Henkilötietojen suojasta säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta (yleinen tietosuoja-asetus). Suomessa yleistä tietosuoja-asetusta täydentää ja täsmentää tietosuojalaki (1050/2018). Tietosuojalaki on henkilötietojen käsittelyyn sovellettava yleislaki, jota sovelletaan rinnakkain asetuksen kanssa. Tietosuojalaissa säädetään tietosuoja-asetuksen 6, 9 ja 10 artiklan salliman liikkumavaran puitteissa henkilötietojen käsittelyn oikeusperusteista eräissä tilanteissa. Tietosuojalain voidaan poiketa erityislainsäädännössä tietosuoja-asetuksen salliman kansallisen liikkumavaran puitteissa.

Tietosuoja-asetusta täsmentävä tai täydentävä kansallinen lainsäädäntö on mahdollista, kun henkilötietojen käsittely perustuu 6 artiklan 1 kohdan c tai e alakohtaan, eli silloin, kun käsittely on tarpeen rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi, tai kun käsittely on tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi. Kansallista liikkumavaraa sisältyy tietosuoja-asetuksessa myös erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvien henkilötietojen käsittelyn osalta 9 artiklan 2 kohdan b, g, h, i ja j alakohtaan sekä rikostuomioihin ja

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Oikeusministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

rikoksiin liittyvien henkilötietojen käsittelyn osalta asetuksen 10 artiklaan. Liikkumavaraa sisältyy myös tietosuoja-asetuksen 43 artiklaan, jossa säädetään sertifiointielimistä ja niiden akkreditoinnista.

Tavoitteet

Hankkeen tavoitteena on arvioida ja valmistella tietosuojalakiin ja muihin oikeusministeriön hallinnonalan lakeihin kansallisen tietosuojalainsäädännön kokonaisuudistukseen liittyvät lakimuutokset, ottaen huomioon perustuslaista johtuvat vaatimukset ja yleisen tietosuoja-asetuksen sallima liikkumavara. Muutoksilla edistetään hallitusohjelman tavoitteita edistää viranomaisten tiedon liikkuvuutta ja julkisten palveluiden järjestämistä.

Tietosuojalain osalta hankkeen tavoitteena on arvioida ja valmistella tarvittavat lakimuutokset tietosuojalain 4 §:n 2 kohtaan. Tarkoituksena on selvittää lainkohdan soveltamisalaa sekä arvioida ja tehdä tarpeelliset lakimuutokset sen osalta, voitaisiinko tietosuojalain 4 §:n 2 kohta laajentaa ulottumaan myös viranomaisen julkisen vallan käyttöön sekä muihin kuin viranomaisiin, silloin kun ne hoitavat julkisia hallintotehtäviä, joissa on kyse yleisen edun mukaisesta tehtävästä tai julkisen vallan käytöstä. Ehdotetut muutokset edistäisivät hallitusohjelman tavoitetta varmistaa julkisten palveluiden tarkoituksenmukainen järjestäminen. Arvioinnissa otetaan huomioon niin tietosuoja-asetuksen asettamat kuin valtiosääntöiset reunaehdot.

Hankkeen tavoitteena on lisäksi arvioida ja valmistella tarvittavat lakimuutokset koskien tietosuojalain 6 ja 7 §:ää siltä osin kuin niissä säädetään vakuutuslaitosten oikeudesta käsitellä erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia tietoja ja rikostuomioihin tai rikoksiin liittyviä henkilötietoja. Ehdotetuilla muutoksilla ei ole suoraa yhteyttä hallitusohjelman tavoitteisiin parantaa julkisten palveluiden järjestämistä ja viranomaisten tiedon liikkuvuutta. Muutosten tavoitteena on varmistaa, että vakuutuslaitosten oikeus käsitellä arkaluonteisia henkilötietoja vastaa vakuutuslaitosten tarpeita ja vakuutuslainsäädännön kokonaisuutta. Tarkoituksena on samassa yhteydessä arvioida, tulisiko vakuutuslaitoksen oikeudesta käsitellä henkilötietoja säätää tietosuojalain sijaan vakuutuslaitoksia koskevassa erityislainsäädännössä, ja toteuttaa tältä osin tarpeelliset lakimuutokset. Hankkeessa arvioitaisiin lisäksi myös tietosuojalain 14 §:n 4 momentin sertifiointielimen akkreditointia koskevat säännökset ja valmisteltaisiin tältä osin tarpeelliset lakimuutokset. Muutosten tavoitteena on varmistaa julkisten palveluiden tarkoituksenmukainen järjestäminen ja viranomaisten resurssien tehokas kohdentuminen. Sääntelyn arvioinnissa otetaan huomioon niin tietosuoja-asetuksen asettamat kuin valtiosääntöiset reunaehdot.

Muun oikeusministeriön hallinnonalan lainsäädännön osalta hankkeen tarkoituksena on ennen muuta kumota vanhentuneet säännökset koskien tietojen luovuttamista teknisen rajapinnan ja teknisen käyttöyhteyden välityksellä. Hankkeen tavoitteena on lisäksi arvioida ja valmistella muut EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen edellyttämät lakimuutokset oikeusministeriön hallinnonalan lainsäädäntöön. Kyseisillä muutoksilla edistettäisiin osittain myös hallitusohjelman tavoitteita edistää viranomaisten tiedon liikkuvuutta ja julkisten palveluiden järjestämistä.

Oikeusministeriö kuulee osana valmistelua tarvittaessa oikeusministeriön muita osastoja ja yksiköitä sekä muita tahoja.

Osastopäällikkö

Johanna Suurpää

Erityisasiantuntija

Amanda Mäkelä

VN/9885/2025-OM-1

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: